

1. Ünite

1.1.3;

Mustafa Kemal'in Hayatına yön veren şehirler:

Selanik:

Avrupa'ya yakınlığıyla Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan kapısıydı.

Manastır:

Mustafa Kemal, Şam'daki ilk askerî görevinden sonra 13 Ekim 1907'de merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu Karargâhı'na atandı.

İstanbul:

Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul; siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan önemli bir merkezdi. Bu zenginlik, Mustafa Kemal'in fikrî olgunlaşmasına ve ülke sorunlarıyla temas etmesine katkıda bulundu.

*Şam:

Mustafa Kemal'in ilk görev yeridir. Burada imparatorluğun doğu yönünü görmüştür. Mustafa Kemal, 1906'da Şam'da ***Vatan ve Hürriyet*** adlı gizli bir cemiyet kurdu.

Sofya:

Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarından sonra 1913'te Sofya'ya ataşemiliter olarak atandı.

1.1.4;

Namık Kemal : VATANSEVERLİK
Jean-Jacques Rousseau : YURTTAŞLIK
Montesquieu : DEMOKRASİ
Voltaire : BİLİMSELLİK VE AKICILIK
Ziya Gökalp : MİLLİYETÇİLİK
* Mehmet Emin Yurdakul : Milliyetçilik

1.2.2;Trablusgarp Savaşı:

Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya, sömürge elde etmek amacıyla 1911'de Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı. Osmanlı Devleti, Trablusgarp'a denizden ve karadan asker gönderemedi. Bu nedenle bölgede Mustafa Kemal, Enver Bey, Fethi Bey gibi gönüllü subaylar görevlendirildi. Bu subaylar halkı teşkilatlandırarak mücadele verdi. İlk savaşına katılan Mustafa Kemal'in Derne ve Tobruk'ta, Enver Bey'in Bingazi'de elde ettiği başarılar karşısında İtalya Çanakkale Boğazı'nı ablukaya aldı. Balkan Savaşı'nın başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı.

Burası En Önemlisi: * 18 Ekim 1912'de Osmanlı Devleti ile İtalya arasında imzalanan

Ouchy (Uşi) Antlaşması sonucunda Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı.

1.3.1;

I.Dünya Savaşı'nın Genel Sebepleri
1. Milliyetçilik
2. Sömürgecilik
3. Silahlanma
4. Bloklaşma
* 5. Balkanlardaki Sorunlar

1.3.2;

Osmanlı Devleti ve

I.Dünya Savaşı:

İttifak Devletleri'ne dâhil olma girişimleri karşılık görmeyen Osmanlı Devleti, bu yalnızlıktan kurtulmak ve kaybettiği toprakları geri almak amacıyla Almanya ile 2 Ağustos 1914'te bir ittifak antlaşması imzaladı. Almanya, Osmanlı Devleti'ni kendi yanında savaşa sokarak Avrupa'daki savaş yükünü hafifletmeyi, halifenin dinî gücünden ve Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan faydalanmayı amaçlıyordu. Osmanlı Devleti bu antlaşmaya rağmen savaşa hemen girmede ve tarafsızlığını ilan etti.

Not: İngilizlerden kaçan 2 alman savaş gemisi Osmanlı'ya sığınıp daha sonrada bu gemilerin bombalamasıyla Osmanlı Savaşa girdi.

1.3.3;

Osmanlı Devletinin

Savaştığı Cepheler:

Önemli Bilgi: Osmanlı'nın I.Dünya savaşında savaştığı kafkas ve kanal cephesi taarruz diğerleri ise savunma cepheleridir.

Kafkas Cephesi Rusya ile yapılmıştır. Kanal Cephesi İngilizler ile yapılmıştır. İkisinde kaybedilmiştir.

Galiçya, Makedonya ve Romanya Cepheleri yardımcı cephelerdir. (Cephelerin açıklamaları çok uzun ondan buraya eklemedim.)

1.3.4;

Çanakkale Zaferinin

Sonuçları:

1. I. Dünya Savaşının süresi uzadı.
2. Rusya savaştan çekildi.
3. Bulgaristan ittifak devletlerine katıldı.
4. Mustafa Kemal'in Milli Mücadelenin lideri olmasında etkili oldu.
5. Burada oluşan milli bilinç kurtuluş savaşında etkili oldu.
6. Bu cephede eğitilmiş insan gücümüzü kaybettik. Bu durum cumhuriyetimizin ilk yıllarında sorun yaratmıştır.

Medine müdafaası(Hicaz-Yemen:

Fahreddin Paşa, elinde bulunan son derece kısıtlı imkânlarla Medine'yi 2 yıl 7 ay boyunca müdafa etti. Medine'de bulunan mukaddes emanetleri herhangi bir yağmaya karşı İstanbul'a nakletti. askerlerin çoğunun hastalanması; cephane, ilaç ve yiyecek stoklarının bitmesi sebebiyle teslim olmak zorunda kaldı.

1.3.6;

1915 Olayları, Ermenilerin Sevk ve İskanı:

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na katılmasını fırsat bilen Ermeni çeteleri; Van, Erzurum, Bitlis, Diyarbakır gibi Anadolu'nun pek çok yerinde huzursuzluk yaratmaya ve savunmasız Türkleri katletmeye başladı. Bu olaylar karşısında Osmanlı Devleti çeşitli tedbirler almak zorunda kaldı. 24 Nisan 1915'te alınan kararla Ermeniler tarafından kurulmuş komiteler (Taşnaksutyun, Hınçak vs.) kapatıldı, komite üyeleri hakkında yakalama kararı çıkarıldı. Alınan tüm tedbirlere rağmen Ermeni Olayları durulmayınca Osmanlı Devleti 27 Mayıs 1915'te **Sevk ve İskân Kanunu**'nu çıkardı. Bu kanuna göre hükûmet emirlerine, ülke bütünlüğü ve güvenliğine karşı hareket eden, terör hareketlerine katılan Ermeniler; Osmanlı toprağı olan Suriye ile Irak'a göçe tabi tutuldu.

I. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle Osmanlı Hükûmeti sevk ve iskân tabi tutulan Ermenilerden isteyenlerin eskiden yaşadıkları yerlere dönebilmesi için 31 Aralık 1918'de Geri Dönüş Kararnamesi çıkardı. Osmanlı Hükûmeti, Ermenileri katletme ya da soykırım düşüncesinde olmadan, savaş sırasında devletin güvenliği için ve tedbiren zorunlu göç uygulamıştır.

1.4;

I. Dünya savaşının

sonuçları:

- 1.I. Dünya Savaşı, 1918'de İtilaf Devletleri'nin üstünlüğü ile sonuçlandı.
- 2.Osmanlı Devleti, Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Çarlık Rusyası yıkıldı.
- 3.Yıkılan imparatorlukların topraklarında yeni devletler kuruldu.
- 4.Sömürgeci güçler, yönetimde manda ve himaye sistemine geçtiler.
- 5.Yeni dünya düzeninde barışı kalıcı hâle getirmek için Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemiyeti) kuruldu.
- 6.Siyasi, sosyal ve ekonomik baskı ortamı faşizm, komünizm, nazizm gibi yeni rejimlerin doğmasına yol açtı.
- 7.Savaş sonrasında imzalanan antlaşmaların barışı tesis edememesi, II. Dünya Savaşı'na zemin hazırladı.

1.4.1;

Mondros Ateşkes

Antlaşması'nın Bazı

Maddeleri:

1. Madde, Amaç: Osmanlı'yı baskı altında tutmak. 5 ve 6. Madde, Amaç: Osmanlı'yı savunmasız bırakmak.
7. Madde, Amaç: Anadolu'nun her yerini işgale açık hale getirmek.
- 8 ve 10. Madde, Amaç: Ulaşım ve sevkıyatı kontrol altına almak
12. Madde, Amaç: İletişimi kontrol altına almak
24. Madde, Amaç: Ermeni devleti kurmak.

1.4.3;

Paris Barış Konferansı:

Önemli Not: I. Dünya Savaşı sonrasında yapılan gizli antlaşmalarla İzmir ve çevresi İtalyanlara bırakılmıştır. Ancak İngiltere bu bölgenin Paris Barış Konferansında Yunanlılara verilmesini sağladı. Bu durum İtilaf devletleri arasında ilk çatlağıda oluşturdu.

1.Dünya Savaşını bitiren Barış Antlaşmaları
1.Almanya İle Versay Antlaşması
2.Bulgaristan ile Neuilly(Növyi) Antlaşması
3.Avusturya ile Saint Germain Antlaşması
4.Macaristan ile Triannon Antlaşması
* 5.Osmanlı Sevr Antlaşması

2. Ünite;

2.1.1;

İzmir'in İşgali ve Kuvay-ı Milliye:

Yunanistan, 1917'de İtilaf Devletleri'nin yanında I. Dünya Savaşı'na katıldı. Savaş sona erince Paris Barış Konferansı'nda Yunanistan'ın İzmir'i işgal etmesi kararlaştırıldı. Yunanlar 15 Mayıs 1919 sabahı

Megali İdea'yı (Büyük İdeal/Fikir) gerçekleştirmek amacıyla Rumların sevgi gösterileri arasında İzmir'e çıktı. İşgalcilerin üzerine ateş eden ilk kişi olan gazeteci Hasan Tahsin şehit edildi.

Amiral Bristol Raporu:

Amiral Bristol Raporu, Millî Mücadele'nin haklılığını ortaya koyan ilk uluslararası belgedir.

Cemiyetler:

Milli Varlığa Düşman Cemiyetler:

*Zararlıdır.

Milli Cemiyetler(Yararlı):

Milli Kongre Cemiyeti:Türk milletin haklılığını basın yayın yoluyla bütün dünyaya duyurmaya çalıştı.

2.1.4;

Milli Mücadelenin

Hazırlık Dönemi:

1.Samsun'a çıkış
2.Havza Genelgesi
3.Amasya Genelgesi
4.Erzurum Kongresi
5.Sivas kongresi
6.Amasya Görüşmeleri
7.BMM'nin açılması

Amasya Genelgesi:

Milli egemenliğe dayalı yeni bir türk devleti kurulmasının ilk adımıdır.Amasya Genelgesi Milli Mücadele'nin gerekçe, amaç ve yöntemini açıkça belirtmiştir. Bu açıdan ihtilal bildirisi özelliği taşımaktadır.

Aldığı Kararlar:

1. Vatanın bütünlüğü, milletin istiklali tehlikededir.
2. İstanbul Hükûmeti, üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum ise milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.
3. Milletin istiklalini, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Erzurum Kongresinin

Önemi:

Kongrede doğu illerini temsilen dokuz kişiden oluşan **Heyet-i Temsiliye** üyeleri seçildi.

Heyetin başkanlığına Mustafa Kemal getirildi.

Kongrede ilk kez millî sınırlardan ve yeni bir hükûmet kurulmasından söz edildi. Manda ve himaye fikri ilk kez Erzurum Kongresi'nde reddedildi. Böylece toplanış şekli açısından bölgesel olan kongrede bütün yurdu ilgilendiren kararlar alınmış oldu

2.1.5;

Son Osmanlı Mebusan

Meclisi ve Misak-ı Milli

Ankara'nın merkez olarak seçilmesinde

- Anadolu'nun merkezinde yer alması,
- İşgale uğramamış ve güvenli olması,
- Haberleşme ve ulaşım imkânları açısından elverişli bir konumda olması,
- Batı Cephesi'nin yakınında bulunması etkili oldu.
- Ankara Halkının milli mücadeleyi desteklemesi

Misak-ı Milli Kararları:

1. Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığında işgal altında olmayan Osmanlı toprakları bölünmez bir bütündür.
2. Türkleri mali, idari ve siyasi yönden etkileyecek engeller (kapitülasyonlar) kesinlikle kaldırılacaktır

(Sayfa 70'in Sonu)

AS